

Het Griefelprogramma: Waardevol voor communicatie volgens ouders?

Kwalitatieve studie door Lisa Monen

lisamonen@outlook.com

0631297888

Griefelprogramma: interventie gericht op het leren (h)erkennen en verdragen van gewaarwordingen bij kinderen.

Vindt plaats in groep met klasgenootjes; verhaal dat iedere week vervolgd wordt; gewaarwordingen betrekken op dieren uit verhaal en niet het kind zelf; gewaarwordingen i.p.v. emoties; stevig staan en diep ademen als ondersteuningsactiviteit; activiteit passend bij verhaal; rustmoment (“griefelen”).

Inleiding

- Communicatieve problemen bij kinderen kunnen vaak sociaal-emotionele problemen als gevolg hebben en andersom (Baker & Cantwell, 1992; Denham et al., 2003).
- Sociaal-emotionele ontwikkeling en communicatieve ontwikkeling lijken dus in verband te staan met elkaar, waardoor een sociaal-emotionele interventie (zoals het Griefelprogramma) potentieel ook ondersteunend is op de communicatieve ontwikkeling.
- Het effect van het Griefelprogramma op de (communicatieve) ontwikkeling van kinderen is nooit eerder wetenschappelijk onderzocht.
- Het is mogelijk dat (onderdelen van) het Griefelprogramma gebruikt kunnen worden binnen de logopedische behandeling van kinderen met communicatieve problemen.

Onderzoeksvraag: In hoeverre vinden ouders de deelname van hun kind aan het Griefelprogramma in de klas waardevol voor de communicatie met hun kind?

Methode

- Kwalitatieve studie: zes interviews ouders
- Twee invulmomenten CCC-2-NL Checklist (Vragenlijst communicatie voor ouders)
- Inclusiecriteria: ouder van één of meerdere kinderen dat deelneemt aan het Griefelprogramma op de geselecteerde school, beheerst de Nederlandse taal.
- Populatie: zie tabel 1.
- Afname interviews en analyse door twee onderzoekers.
- Analyse bestaat uit open coderen en axiaal coderen.

Referenties

Baker, L. & Cantwell, D. P. (1992). Attention-deficit disorder and speech/language disorders. *Comprehensive Mental Health Care*, 2 (1), 3-16.
Denham, S. A., Blair, K. A., DeMulder, E., Levitas, J., Sawyer, K., Auerbach-Major, S. et al. (2003). Preschool Emotional Competence: Pathway to Social Competence? *Child Development*, 74 (1), 238-256.

Resultaten

Thema 1: Verwoording

Benoemen van wat er gevoeld wordt in het lichaam (= gewaarwordingen) met name opvallend meer geworden bij aantal kinderen. Ook kunnen een aantal kinderen beter verwoorden wat ze denken of wat hen bezig houdt.

“Soms dan of dan zegt ze, “er is iets” maar en dan zeg ik, wat is er dan? En dan zegt ze, dat kan ik niet zeggen maar er is iets. Maar dat soort dingen daar, daar heeft ze van tevoren nog nooit... heeft ze nooit gezegd.” (M5)

“[...] Toen was d'r een jongetje en [naam kind] had iets vast had ze net weet je wel, en die pakte het gewoon af. En toe zei ze, dat zou ze eerst niet gedaan hebben van “Nee, ik had dat en daar mag ik nou mee spelen, en jij mag dadelijk”, zei ze weet je wel. [...] En ik denk van, oh ja ik denk wel dat ze dat daar meer opgepikt heeft nog.” (M6)

Thema 2: Contact met anderen

Initiatief nemen in het maken van contact bij enkele kinderen meer geworden.

“Het is meer zeg maar hij doet altijd de kat uit de boom kijken zeg maar. [...] Hij wil nooit niet op de voorgrond staan, dat is eigenlijk altijd al geweest. Maar ik merk wel dat ie meer dan wel ehm... naar voren komt.” (M1)

“Hij verandert wel maar [...] of dat specifiek met Griefelen te maken heeft, weet ik niet. Maar hij ontwikkelt zich wel in die zin dat ie ehm ja ook gewoon op een andere manier een gesprekje aan gaat.” (M4)

Zoals uit het laatste citaat naar voren komt, bestaat er bij enkele ouders twijfel over de rol van het Griefelprogramma in de veranderingen die zij zien bij hun kind.

Thema 3: Vragenlijst communicatie

Een aantal ouders geeft aan te weinig tijd en aandacht te hebben geïnvesteerd in het invullen van de CCC-2-NL Checklist.

“[...] Ik heb eigenlijk maar wat ingevuld bij sommige dingen dat ik denk oeh dat zal wel.” (M2)

“[...] daar zou ik wat meer tijd voor uittrekken denk ik dan nog meer.” (M6)

Om deze reden is ervoor gekozen de resultaten uit de CCC-2-NL Checklist niet mee te nemen in het onderzoek.

Methodologische sterktes en zwaktes

Sterktes

- Membercheck
- Peerreview

Zwaktes

- Geen verzadiging bereikt
- Geen controlegroep
- Beperkte ervaring interviewer

Conclusie

- CCC-2-NL niet bruikbaar binnen dit onderzoek
- Volgens een aantal ouders benoemen kinderen meer wat zij voelen in hun lichaam.
- Volgens enkele ouders is het maken van sociaal contact verbeterd bij hun kind.
- Ouders twijfels m.b.t. rol Griefelprogramma in veranderingen bij kinderen i.v.m. leeftijd kinderen. Veel ontwikkelen past bij de leeftijd van de kinderen.
- Geen harde conclusies door beperkte validiteit.

Tabel 1:

Code deelnemer	Relatie tot kind	Leeftijd	Hoogst genoten opleiding	Code kind	Geb. datum kind	Klas kind	Geslacht kind
M1	Moeder	28 jaar	VMBO	K1	21-06-'11	2b	J
M2	Moeder	36 jaar	MBO	K2	04-01-'11	2b	J
M3	Moeder	36 jaar	MBO	K3	18-06-'11	2a	J
M4	Moeder	38 jaar	HBO-V	K4	12-12-'10	2a	J
M5	Moeder	40 jaar	Universiteit	K5	15-11-'10	2a	M
M6	Moeder	36 jaar	HBO	K6	15-11-'11	2b	M

M(cijfer): code voor moeder, K(cijfer): code voor kind, J: geslacht jongen, M: geslacht meisje

Dankwoord

Opdrachtgevers: Dinco Verhelst en Eveline Beerkens

Begeleider: Dr. Manon Peeters-Schaap

Medeonderzoekers: Lieke van Loosbroek, Melanie Smits en Melissa Boerma

Bedankt voor de begeleiding, hulp, steun en fijne samenwerking!

Ook aan de ouders die deelgenomen hebben aan de interviews over het Griefelprogramma: Dank u wel.